

**ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ
ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ
ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА
ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ
ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА
НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА
ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ)
ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ**

Разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 5 от **Закона за здравното осигуряване (ЗЗО)** определя дохода, сроковете и начина на внасяне на здравноосигурителните вноски за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от **Кодекса на труда (КТ)**, отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ.

Съгласно чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО, за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ, отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ - минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица; вноските са за сметка на работодателя и са равни на дължимата от него част от вноската, като се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят; осигурителните вноски за лицата, които се осигуряват за своя сметка, с изключение на лицата по чл. 4, ал. 9 от **Кодекса за социално осигуряване (КСО)**, са в същия размер и се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съответно за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определен със **Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година (ЗБДОО)**. За възнаградението по чл. 40, ал. 5 от КСО осигурителните вноски се дължат по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО.

за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ, отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ

**ДОХОД, ВЪРХУ КОЙТО СЕ
ВНАСЯТ ВНОСИТЕ:**

минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица

**СЪОТНОШЕНИЕ ЗА ВНАСЯНЕ НА
ВНОСИТЕ:**

вноските са за сметка на осигуряващия и са равни на дължимата от него част от вноската – 60 на сто (4,8%)

**СРОК ЗА ВНАСЯНЕ НА
ВНОСИТЕ:**

внасят се до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят.

**ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ
ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ
ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА
ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ
ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА
НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА
ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ)
ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ**

За тези лица доходът, върху който са дължат здравноосигурителните вноски, е обвързан с минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица по чл. 9, т. 1, б. „б“ и т. 2, б. „б“ от ЗБДОО за 2025 г., т.е. върху осигурителен доход, както следва:

- от 1 януари до 31 март 2025 г. – 933 лв. месечно;
- от 1 април до 31 декември 2025 г. – 1077 лв. месечно.

ВНИМАНИЕ

Здравноосигурителните вноски за лица в отпуск за отглеждане на дете се определят и внасят по реда на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО, само когато отпускът е за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ, при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ

За периодите на временна неработоспособност след прекратяване на правоотношението здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО не се дължат.

Върху обезщетенията по чл. 54, ал. 1 и 2 от КСО, изплащани при неизползване на допълнителния платен отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, здравноосигурителни вноски не се дължат.

В случаите, когато лице, което е осигурено за общо заболяване и майчинство по смисъла на КСО при повече от един осигурител за периодите, през които е във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст, здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО се дължат от всеки един от осигуряващите.

**ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ
ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ
ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА
ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ
ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА
НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА
ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ)
ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ**

ВНИМАНИЕ

В разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО изрично се посочва, че върху определеното с чл. 40, ал. 5 от КСО възнаграждение за първите два работни дни от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО. По реда на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО се дължи здравноосигурителната вноска за останалия период от временната неработоспособност.

Пример:

Работничка е във временна неработоспособност поради общо заболяване за 8 дни през месец март 2025 г. Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първия и втория работен ден от временната неработоспособност по 700 лв. дневно (70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение).

За първия и втория работен ден от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО, а именно:

- 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице – по 2,24 лв. на ден (70 лв. x 3,2%);
- 4,8 на сто за сметка на осигуряващия – по 3,36 лв. на ден (70 лв. x 4,8%).

За останалите 6 дни от временната неработоспособност здравноосигурителните вноски се дължат от работодателя върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен пропорционално за дните на неработоспособността.

Пример:

Лице е назначено в търговско дружество по трудово правоотношение с продължителност на работното време 8 часа и трудово възнаграждение в размер на 1226 лв., което е и минималния месечен осигурителен доход за съответната длъжност и основната икономическа дейност на осигурителя.

**ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ
ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ
ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА
ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ
ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА
НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА
ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ)
ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ**

През месец юни 2025 г. (21 р.д.) е във временна неработоспособност поради общо заболяване за 2 работни дни. Останалите 19 работни дни от месеца са отработени от лицето.

Работодателят за месец юни е изплатил на лицето 1190,98 лв., от които 1109,24 лв. за отработените 19 работни дни и за първите два работни дни от временната неработоспособност (на основание чл. 40, ал. 5 от КСО) – 81,74 лв. (2 дни по 40,87 лв. -70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение).

Задължителните здравноосигурителни вноски се дължат върху определеното трудово възнаграждение за първите два работни дни от временната неработоспособност, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход по основна икономическа дейност и квалификационна група професии, т. е. върху не по малко от 58,38 лв. на ден (1226 лв. : 21 р.д.). За 2-та дни от временната неработоспособност здравноосигурителната вноска се дължи върху осигурителен доход в размер на 116,76 лв. (2x58,38 лв.).

За първия и втория работен ден от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО, а именно:

- 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице – 3,74 лв. (116,76 лв. x 3,2%);
- 4,8 на сто за сметка на осигуряващия – 5,60 лв. (116,76 лв. x 4,8%).

Здравноосигурителните вноски след първите два работни дни на временната неработоспособност са в размер 4,8 на сто и се внасят изцяло за сметка на работодателя (ведомството).

за лицата, които се осигуряват за своя сметка по чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО

**ДОХОД, ВЪРХУ КОЙТО СЕ
ВНАСЯТ ВНОСКИТЕ:**

минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за съответната година
([Виж Фиш I.I.8.1](#))

**СЪОТНОШЕНИЕ ЗА ВНАСЯНЕ
НА ВНОСКИТЕ:**

равни на дължимата от работодателя част от вноската – 60 на сто (4,8%)

**СРОК ЗА ВНАСЯНЕ НА
ВНОСКИТЕ:**

25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят

**ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ
ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ
ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА
ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА
ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ
ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА
НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА
ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ)
ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ**

Доходът, върху който се внасят вноските за лицата във временна неработоспособност, поради болест, бременност и раждане, отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя), които се осигуряват за своя сметка по чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО, е минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 9, т. 1, б. „б“ и чл.9, т. 2, б. „б“ от ЗБДОО за 2025 г., т.е. върху осигурителен доход, както следва:

- от 1 януари до 31 март 2025 г. – 933 лв. месечно;
- от 1 април до 31 декември 2025 г. – 1077 лв. месечно.

([Виж Фиш П.4.8.1](#)).